

BARTHA GUSZTÁV

KIÚT

(BEFEJEZÉS)

20.

Elaludni: nem várni senkitől semmit; adni a mindenért semmit.

Csipkerózsika, csipkés hálóing, tüvegkoporsó, és ölkbe vesznek az álmok, csicsija-csicsija, mert irigy és gonosz a világ, csicsija-csicsija...

Sárika, emlékszel a versikére?

Én istenem, jó istenem,

lecsukódott már a szemem:

tündérbertben járok-kelek,

holnap reggel vígan kelek.

Harminc évig nem jártam-keltem púpként senki hátán a várost, érted?! Huh! Álmodtam mamámmal, apuval, anyuval; a kórházzal, a várossal, vagy csak úgy bele a vakvilágba. Istvánnal soha. Néha utaztam, buszon, vonaton, de hogy hová és miért... A tévében látott filmek, olykor hetek múlva, vissza-visszatérő vendégek álmaimban. A romantikus filmek, tudod, és néha arra ébredek, hogy sírok. Meg szeretkezem, na, baszok, ha úgy jobban passzol. Álomban sem szabad? Szép, nagy szál... férfiak. Ne izélj, Eleméred mikor volt kéjlovag, hm? Soha nem dicsekedtél velem, hogy az.

Jut eszembe, hányszor vágta át a kerítésen, havonta? Nem álmodban. Szegény Elemér!

Magam elé képzeltem, és már a nevetéstől potyogtak a könnyeim: kéjlovag, kanca nélkül.

Elég legyen Emmuska-muska!

Első lépcsőfok, második, harmadik...

Senkinek a hátán nem voltam púp.

Utólag igen, de akkor nem értettem, hogy a púp szóra mért szorítom mind erősebben a hónom alá a retikulómet. Ki se akarta tőlem elvenni.

– Igor Vasziljevics, ez... ez a retikül túl drága születésnap ajándéknak.

– Nem érdemli meg? Ennyire lebecsüli magát, Emma Karlovna? Kár.

Terveim lennének magával.

– Na, ne, Igor Vasziljevics, ötvennyolc éves vagyok, és örülök, ha élek.

- Egy beteg körül kellene ellátnia a főnővéri teendőket. Bizalmi állás, a havi fizetése háromszorososa lenne annak, amit most keres, plusz teljes ellátás, szállás.
- Ki az az ember, bocsánat, beteg? Vállalkozó, valami nagyfőnök...
- Én.

Nem, nem és nem!

Mély levegő, Emmuska-muska, kifúj!

Ötszáz kanadai dollár.

Széken bóbiskolva virrasztottam mamám haldoklását, így mire feleszméltem, Irma néném, mamám drága húga, érkezett kihúzni a feje alól a párnát. Próbáltam... De apu keze a vállamra nehezedett, visszaszegezett a székbe. Bennem rekedt a sírógörcsöm is. Igen, én erős kislány vagyok, apu, erőt tudok venni az érzéseimen, legyenek azok bármilyen fájóak. Csak... csak azt a beesett ajkú, ráncaiba vesző, mind fakóbb arcot ne látnám! De hisz ez... ez nem, apu, ez nem a mamám arca! Tévedés történt, vedd már észre, apu! Mamám perceken belül bejön a konyhából...

Első lépcsőfok, második, harmadik...

- Igor Vasziljevics, csak nem gondolja, hogy ápolási pénzt tudnék elfogadni...
- Semmit nem gondolok, és kérem, ne sírjon! Tudom, a pénz az élet másik, nagyon másik sötét oldala, de sajnós, egyben támasza is.

– Nem akarom...

– Harkovban nyitunk magának egy valuta számlát, amire, Fjodor öcsém, aki Kanadában él, havonta átutalja a járandóságát. Csitt! Ez egyszer, legyen önző, ne a gazdát sajnálgassa!

– Sáríkával, mi lesz? Nem hagyhatom a sorsára.

– Magával mi lesz, öregségében, elesettségében, amikor a nyugdíjából orvosságra sem fog telni? Tudja, hetvenkét évesen a műtétet már nem, de a kemoterápiát remélem, hogy túlélem. A Kanadából postázott gyógyszerekkel és az ön ápolása mellett és társaságában, talán három-négy évvel is meghosszabbíthatom a szenvedésemet. Ne sírjon! Nem létezik szenvedés nélküli élet, Emma Karlovna. Ami a nővérét illeti, amint nyilvánvalóvá lesz számomra depressziójának kiváltó oka, pár héten belül talpra áll.

– De hát mért pont én, Igor Vasziljevics?

– Önmagától kérdezze.

Megy le a várúrnő a lépcsőn, vezeklő ruhában és mezítláb.

Ne tovább, Emmuska-muska! Három lépcsőfokkal a forduló előtt megálltam, körbenéztem, végül magamra. Erre a lötytyedt bőrű, visszeres lábú, kóchajú fehércselédre van szüksége Komarov doktornak! A csodálkozástól, hirtelenjé-

ben, nem tudtam, mit higgyek. Hátranéztem a bal vállam fölött, és a retikül vállszíját pillanatra el nem engedve leültem, arra a lépcsőfokra, amin álltam.

Se nem kilenc,
se nem nyolc,
se nem hét...

Ráolvasás, rontás ellen.

A mai napig nem tudom megmondani, ha megölnének érte, akkor se, hogy hány lépcsőfok vezet a bejárattól a lakásajtóig. Höh! Kár, hogy nem bifláztam, hogy számtanból folyton bukásra álltam! Most tudnám, hogy szorozni, netán osztani, vagy hozzáadni, vagy kivonni kell ahhoz önmagamból, hogy felmutassak valamilyen eredményt. Ez vagyok. Jobbra a jó tulajdonságaim, balra a rossz tulajdonságaim, ah, a születészen senkihez sem mellékelnek kétserpenyős mérleget.

Mély levegő, kifúj!

Mi legyen? Ha akarnál, sem tudnál harminc órát egyvégtében aludni. Meg egyáltalán, a szolgálatot követő napon bármit csinálhatok, csak elaludnom nem szabad; áttérni az éjszakai életmódra. Hajnalig sertepertélni a lakásban: kinyitni és bezárni, vagy kihúzni és visszatolni, keresgélni... Hm, mit is? Soha nem volt dugipénzem, amit úgy eltettem, de úgy... Már a szavaimra se vigyázok, alighanem beszélek álmomban. Sárrika beteg, de nem süket: lekötözni, infúziót, delírium... Másként nem történhetett. Én, naiv piccsa! Mi olyan nevetséges? Sárrika meg az olvasás, ugyan már!

Fél szelet zsíros kenyér, fél alma, főtt tojás, sós keksz és tea.

Sofja főnövér, Sofja Alekszandrovna, Sofja néni: ahányan dolgoztunk az osztályon, annyiféleképpen szólítottuk. Tíz évet élt falun, vagyis dolgozott egy oda kihelyezett kórházi részlegen, és közben megtanult magyarul, magyar fiatalemberhez ment férjhez, és magyar iskolát végzett fiúkat szült neki. Délután két óra tájt meg már sietett haza, hogy az enyhe agyvérzésen átesett urát ápolhassa. Amiben, pluszban, a hivatásomban járatos vagyok, azt mind tőle tanultam. Direktbe, folyton a sarkában lihegtem, hogy elleskeljek egy s mást. Bár magyarázta, mintegy magának, hogy mit miért tesz, és mért úgy, és nem másképp, de a jártasságot illetően az eredmény is fontos, és azt látanom kellett, különben mit sem ért a szóbeli tanítása.

Első nekifutásra a konyhámot tettem rendbe. A kávéskanáltól a konyhaszekrény tetejéig mindent átöblítettem, lemostam klóros vízzel, aztán szárazra törölgettem. És nemcsak a romlott élelmiszereket dobtam ki, hanem azokat is, amik valamilyen úton-módon érintkeztek velük.

Sofja néni magyarázta, mintegy magának, hogy az olajt tartalmazó injekció duplán fájdalmas. Izomba kell adni, és lassan szívódik fel. A beteg figyelmét azzal tudja elvonni a fájdalomtól, hogy megkéri, masszírozza erősen a szúrás helyét, mert fontos, hogy a gyógyszer minél gyorsabban felszívódjon.

Az ágy- és a fehérneműimet hetven fokos vízben mostam ki, és a színeseket sem áztattam, mint egyébként. Bele a mosógépbe, és slussz.

Fél szelet zsíros kenyér, fél alma, főtt tojás, sós keksz és tea.

A diéta nem éheztetés, magyarázta Sofja Alekszandrovna, mintegy magának, a betegek zöme, míg kórházba nem kerül, hiányosan táplálkozik, és akad olyan, aki napokig éhségstrájkol. Egy abárolt szalonnás, kirántott húsos, csirke sódaros uzsonna kész katasztrófa. A beteglátogatók táskáinak a tartalmát ezért mindig kirakatta a folyosón lévő asztalra, aztán szortírozott, és azzal kerültek vissza a táskákba a cubákok, szál kolbászok, hurkák, hogy a szeretett gyerek, testvér vagy rokon amúgy sem fog enni belőlük, mert amint beviszi a kórterembe, a többi beteg pardon nélkül elveszi tőle.

A szobámban felcsavartam a szőnyeget, és még aznap találtam rá vevőt. Az ágyat a szomszédok segítettek áttenni az ablakhoz. Azóta tavasztól ősziig nyitott ablaknál alszom.

Kinek örülünk a legjobban, kérdezte Sofja főnővér, mitegy magától, aztán válaszolt a kérdésre, mintegy magának, persze, hogy a távoli útról megérkeznek. Aztán olyképp lépett a kórterembe, mint aki egy percet sem képes tovább várni, alig hiszi, hogy végre újra láthatja a betegeit. A felébredő Csipkerózsika sem tudna úgy rácsodálkozni a megváltozott világra, ahogyan Sofja főnővér tudta körbehordozni tágra nyílt tekintetét a teremben.

– Jé... – szólította meg kisvártatva a hozzá legközelebb álló ápolót, Jánost, Ivánt, mikor kit. – De jó, hogy látlak! – szólt lelkesen, és tenyerét a melle előtt összecsapva arca felderült, szája széles mosolyra nyílt.

Ha kétszázszor nem próbáltam magamra öltetni a teltkarcsú és ősz hajú Sofja néni testtartását, arcjátékát, akkor egyszer sem. Volt este, hogy egyebet se csináltam, csak ki-be jártam a folyosóról a szobámba. De vagy a sovány alkatomat és fiatalságomat róttam fel hibának, vagy a rácsodálkozásomban és a széles mosolyomban találtam kivétlivalót, mindenesetre, a kórházban a betegek nem óhajtottak körém gyűlni. Vég nélkül panaszkodni a durva ápolókra, az ennivalóra vagy az ágyszomszédra, hogy együttérző arckifejezéssel csóválhassam a fejem. Így visszakérdezni sem állt módomban, Péter bácsitól például azt, hogy miért nem akar szombatoként fürödni, mért kell őt az ápolónak erőszakkal bevonszolni a zuhany alá.

Idővel a mosolyom, a tapsom és a hitetlenkedő arckifejezésem is megütötte a Sofja Alekszandrovna felállította mércét. Manapság meg, ha akar-nám, se tudnék úgy belépni egy kórterembe, hogy ne hordozzam körbe csodálkozó tekintetemet.

Fél szelet zsíros kenyér, fél alma, főtt tojás, sós keksz és tea.

A diétás reggelid Sofja néni receptje. Sajnos tehénvajra, sonkára csak ünnep-napokon telik, így be kell érned a zsíros kenyérral. Ja! Jut eszembe Sáríka, em-lékszel, mikor azzal karoltál belém a korzón, hogy messziről meglátszik rajtam, hogy kurva vagyok, és én valami olyasmit feleltem, hogy szeretek baszni, ect. meg stb. Egy szó sem igaz belőle. A kisszobában már akkor plafonig ért a tele könyvespolc, és szerettem élni, reggel azzal ébredni, hogy nekem ma csupa-csupa halaszthatatlan dolgom van. A két elvégzett továbbképző tanfolyamra ön-ként jelentkeztem, aznap épp a harmadikra készültem, este tízkor indult a vona-tom. A lehetőségre Komarov doktor hívta fel a figyelmemet, és postázta el Ki-jevbe az ajánlásával ellátott jelentkezési lapomat. A nővérek munkája összetet-tebb annál, mintsem injekciózás vagy orvosságosztogatás. Képpen kell lenni, tudni különbséget tenni a folyvást hallucináló skizofrén, a föl-le rohangáló, vagy lárvává merevedő mániás-depressziós beteg között. És akkor még nem szóltam az önzésbe belesántult hisztériásokról, az önmarcangoló depressziósokról, a kép-zelt kórságaikat szaporító, szexuálisan aberrált, valójában neurózisban szenvedő betegekről. De hogy mondjam, hogy értsed is? A pszichiátrián dolgozó nővér számára nem az lényeges, Sáríka, hogy hány fajta-féle betegsége van a tudatnak, a beteggel való helyes bánásmód megválasztását kell szem előtt tartania, hogy ne váljon az ápolt egyik percről a másikra dühöngő őrülté.

Most azt gondolod, hogy elszajkóztam a Komarov doktortól tanultakat. Na és! Baj?! Hm? Kérdés nélkül aláírta a felvételi kérvényemet, idővel kiemelt, és neki köszönhetem, hogy huszonöt évig főnövér lehettem, ab-ban a sárگا hodályban, amit az emberek bolondokházának csúfolnak. A kibaszott városban egyedül ő bízott bennem, érted, egyedül őt illeti a kö-szönet azért, hogy végül nem ereszköztem le a pokolba!

Igor Vasziljevicset nem hagyhatom cserben!

Igor Vasziljevicsnek nem hazudhatok!

Háromszor feszültem neki, mire végre felálltam. A retikül vállsziját elengedve döbbsentem rá, hogy mennyire kimerült és gyenge vagyok. Két kézzel kell kapaszkodnom a korlátba.

Igor Vasziljevicsre nem hozhatok szégyent!

Miért pont én?!

Istenem!
 Miért pont velem kellett megtörténnie?!
 Istenem!
 Tegnap éjjel kis híján embert öltem.

21.

Leéltem az életem, Sárrika, és nem tudtam, mi az, önmagamtól félni, hogy amit következő percben megteszek, az nem magánügy, kimegyek a budiba és fíngok egyet. Amit mondtam, nem azért mondtam, hogy megnevettesselek. Része a mesémnek, a várúrnősnak, tudod, amiben a főhősön egy szép napon szembenéz önmagával, vagyis kíváncsi lesz a lelkiismeretére, hogy jó-e vagy rossz. Ha rossz, a poroszlók a Sárkányok völgyébe számúzik, ha jó, jutalmul kiterjesztheti birtokait, a toronyablakból éppen hogy látható dióáig. Félelem vagy remény, a mesében nagyon nem mindegy, hogy melyiket kapja a várúrnő osztályrészlül.

Óvatosan elengedtem a korlátot, próbáltam támasz nélkül megállni a lábamon. Sikertült! Huh! Na, most egy apró lépést, Emmuska-muska, jó. A retikült senki nem akarja elvenni tőled, a lépcsőkre koncentrálj! Megy az neked. Nézz körbe, már az első emelet lakásainak bejárati ajtóit között állsz! Brávó!

Melyik igaz: elrontani a játékot helytelen, megszólalni helyes, vagy az elrontani a játékot helyes, megszólalni helytelen?

Amint tegnap beszálltam a betegszállító mikrobuszba, a már benne ülők ott folytatták a vitájukat, ahol félbemaradt. Pontosabban, mindenki fújta a magáét. Időbe telt, míg a hangzavarból kiszűrtem, hogy milyen téma érdeklí, kora reggel, ezt a nagy felbolydulást. Na, ne, kezdtem hinni, hogy az újabb áremelés kavarta fel a vizet, nem mintha a gázáremelés nem tette volna be a kisajtót, mire egy-két odavetett megjegyzésből kiderült, hogy arról folyik a szó, hogy betegség-e a játékfüggőség, vagy nem. Mióta munkaköri feladata a szakácsnéknak, a takarítónőknek és a betegápolóknak, nem szólva a kertészről, eldönteni, hogy betegség-e a játékfüggőség, vagy nem, hm?

– Külön szobájuk lesz: – hajolt hozzám Szlávik, majd súgva még hozzátette: – Már van, Igor a négyes számú kórtermet jelölte ki számukra.

Igor a főorvosunk, Szlávik meg a bennfentesünk, sűrven megesik, hogy álló nap a rehab orvosait kocsikáztatja.

Gondoltam, ezen az alapon a túlságosan elhízott, kövér emberek is függők, evésfüggők. Én meg olvasásfüggő, jobban mondva, mesefüggő vagyok, na. Vajon miből állna az elvonókúrám? Napi huszonegy órás tévénézésből?

Mondjam, ne mondjam?

Hallgattam.

Bámultam az elsuhanó tájat, a távolodó Kopasz hegyet, az útszéli erdő fáit, és értetlenül a kihaltak tűnő falut. Fél hét, és semmi mozgás, egy teremtett lelket nem látni se az utcán, se a házudvarokon. Méghogy a városiak lusták! Ph-h!

– Úgy tudom, Ukrajnában betiltották a játékautomatákat.

– Átjárnak Magyarba, Románba veszíteni – mondta Szlávik, majd hátrafordulva, megkérdezte a mögöttünk ülőktől: – Hahó, mennyiért csilingel odaát a gép? Emma nővér akarja tudni.

Dehogyan akartam. Az isten szerelmére, inkább az útra figyelj!

– Száz forintért – fordult felém a felelettel Szlávik. – A kártya gyorsabb, ismerek egy tagot, két óra leforgása alatt mindenét elkártyázta: a családi házat, a kocsiját...

Fél literes befőttes üvegbe gyűlt apu kártyapénze, a vásárlás után visszajárt egy, három és ötkopejkás pénzérmeget dobáltuk bele. Játszásból egyszer különválogattam, megszámloltam, és a konyhaasztal közepén oszlopokba raktam az érmeget, s majd miután erősen meglöktem az asztalt, és eldőlték a pénzoszlopok, visongva kapkodtam az asztallapon szerte, vagy az onnan leguruló kopejkák után. Volt délután, hogy ötször-hatszor megismételtem, és nem tudtam megunni a kopek gurítgató játékomat.

A kártyázás untatott.

Jó időben, vasárnap délutánonként, a kecskelábú asztalt ülték körbe apu meg a szomszéd bácsik a szőlőlugasunk alatt. Oszlopokba rendezgették maguk előtt a kopejkákat, mint én a konyhaasztalon, és aztán elkezdtek csomóba dobálni a kiosztott kártyalapokat. Amelyik bácsi nem tudott lapot dobni, az egy kopejkát tett a bankra, mert így nevezték, vagy, hogy. Közben bosszankodtak, csúnyákat mondtak a kártyaosztó kezére, olyasmiket, hogy esténként szaros lébe mártogatja, meg hogy a tenyerébe fingatja az asszonyt. A játék végén mindig csak egy bácsi örült, apu néha, és ilyenkor elkezdtek nőni előtte a pénzoszlopok. Győztem, enyém lett a bank, magyarázta, majd összerázta és újra osztotta a kártyát. Kezdődött minden előlről. Én meg állhattam bal lábamról a jobb lábamra, vagy körbeacsángozhattam a kártyázókat akárhányszor. Nem törődtek velem, apu se, hát dühösködtem, kedvem támadt meglökni az asztalt, hogy a szerteguruló kopejkák után kapkodjanak a szomszéd bácsik. Mamám azt mondta, mikor elmeséltem neki, hogy alighanem megszállt a gonosz, de hála istennek, az ördög nem tudta a lelkemet birtokba

venni. Így történhetett, mert hiába furakodtam oda apu mellé, volt ujjnyira a kezem az asztalszélétől, attól, hogy meglökjem az asztalt. Egy, két, há... Mire kinyitottam a szemem, hipp-hopp, elpárolgott a rosszindulatom.

A kanyar után, amint feltűnt a rehab emeletes főépülete, Szlávik sebességet és nyelvet váltott, szeret magyar nyelven dühöngeni. Szidni, mint a bokrot a felváltandó éjszakai ügyeletet.

– Bassza meg, lejár fuvarlőszit¹, mire előkerülnek, beszállnak buszba!

A nővér három hónapja került hozzánk, igaz, a női osztályon nincs sok betege, de hát kinek nem, neki is időbe telik, míg megtanulja szálán rendezni a dolgait.

Mondjam, ne mondjam?

Hallgattam.

Dühös emberrel vitatkozni, izzó parázsra benzint locsolni.

Zsibbadt kezem, lábam, mikor nekivágtam az utolsó tizenkét lépcsőfoknak.

Első lépcsőfok, második...

A megmagyarázhatatlan nyugtalanság már az öltözőszekrénynél erőt vett rajtam, és hiába nyitogattam-zárogattam a lakatot, percekig, nem akart csillapulni. Izgulok, még ilyen! Mitől tartasz, Emmuska-muska, csak nem félsz? Válaszért a falitükör felé fordultam, de a rám tanácstalanul visszapislogó sápadt arc nem akart, vagy nem tudott felvidulni, egy mosollyal túllépni a... a nem is tudom micsodán. Van annak harminc éve, hogy a gyomrom össze-összeszorult munkakezés előtt. Sofja főnővér, amit elvárt tőlem, azt pardon nélkül behajtotta rajtam.

Hahó, ébresztő!

Rég kávéztam együtt a takarítónőkkel, gondoltam, próbáltam másfelé terelni a figyelmemet, majd miután kivettem a kávéstermoszt, újra lakatra zártam a szekrényemet. Huh! A filigrán Julis minden lében kanál, a kövérkés Olga el van magának. Van két szobája, meg a lépcsőházat kell tisztántartania, de jobbára a mosókonyhában tartózkodik: tűrőgeti, rakosgatja, többször át-számolja a péntekenként kismosott ágyneműt. Julis tetőtől talpig lelkesedés, a légy sem röpködhet csak úgy az osztályon, hogy ne tudjon róla, miért és hová. Na, reménykedtem, de Olga a se hal, se víz természetével, Julis a partja nincs locsogásával, plusz az elfogyasztott kávé, csak fokozták az izgalmat. Szinte reszkettem. Annyit azért felfogtam Julis szószaporításából, hogy az elmúlt három napban két beteget írt ki az orvos, és három újonc érkezett. Honnan tudta, hm? Szétnézni se érkeztem, Julisnak meg már mindenről tudomása volt. A konyhából kijövet háromfelé vettük az irányt, Olga a mo-

sókonyhába, én a terápiás szobába, Julis elviharzott Palika után, hogy az ápolóval fél óra múlva átkísérjék a betegeket a sztalovába², reggelizni.

Nem tudom, mennyi ideig ültem az íróasztalomnál semmittevéssel foglalkozva, mire végre az új betegek kezelési kartonjait kézbe vettem. A fenébe, a szemüvegem a retikülben maradt! Á, a betegségük ugyanaz, alkoholizmus, és az injekciók, a gyógyszerek is ugyanazok, mint általában, és nyilván, az infúziót már tegnap vagy tegnapelőtt megkapták. Semmi gáz. Tényleg? Mért támadt mégis mehetnékem. Nem szokásom, reggelenként, kórteremből kórterembe rohagálni. Sorba rendezem a betegek kartonjait, kikészítem az egyszer használatos fecskendőket, megnézem, kb. elegendő-e az oltóanyag. Ha úgy ítélem meg, hogy egyik-másik vitamin injekcióból, fájdalomcsillapítóból vagy antibiotikumból szűkös a szekrényben, a hűtőben található mennyiség, átsétálok az ügyeletes orvoshoz, és kifratom.

Karnyújtásnyira volt tőlem a lépcsőház sarkig kitárt bejárati ajtaja. Oda kell érnem, és akkor... Nem tudtam felelni a kérdésre, hogy mi történik velem akkor, mikor odaérek. Jobban-e, vagy rosszabbul leszek.

A hármas számú kórteremben jártam, mikor utolért a kétkedés, nem létezik, hogy a világ állt fejtetőre körülöttem, velem történik valami borzasztó, eddig meg nem történt dolog. Hiába álltak körbe a betegek, és kínáltak süteménnyel, almával, nem tudtam figyelni rájuk. Na azért az egyik, nyakán ujjnyi vastag kosszal bíró új beteget észrevettem, és valami olyasmit motyogtam, hogy Julis engedje tele a kádat vízzel, és nyomják bele Palikával a koszosát a feje búbjáig.

Ferkó a nyolcágas nagyszobában bújt előlem a paplan alá. Tavaly ígért nekem valamit. Úgy láttam, számom tartja, ahogyan én is. A harmadik újonc a hatos palátába³, falnak fordulva aludt. Amint odaléptem az ágyához, homlokomra kigyöngyözött a verejték, és hideglelés-féle futott végig rajtam. Kezdődő influenzára gondoltam, mi másra? A betegnek ezüstösen csillogott a fehér szakálla.

A tízóraik az injekciózás rendben lezajlott, dacára annak, hogy az ügyeletes orvos beült az íróasztalom mögé a feleségét szidni. A feleség, aki melleleg az osztály főnővére, ma sem jött dolgozni. Julis a kezdet kezdetén megmondta, hogy válóper lesz belőle, mármint a folytonos munkahelyi veszekedésükből. Az orvos problémája, piha, azon erőlködtem, hogy legalább a kezem ne reszkessen. Hiába. A szakállas, napszemüveget viselő új beteg vénáját harmadik nekifutásra sikerült csak a tűvel eltalálom, és míg tartottam, toltam a fecskendőt, kétszer, ha nem háromszor, megreszketősödtem. Huh, Sárka, hogy el ne felejtsem, a végén, kevés hiányzott ahhoz, hogy elájuljak.

Mély levegő, kifúj!

A konyhából felküldött reggelimet Julissal a hűtőbe rakattam, meg közöltem vele, hogy ebédelni sem megyek. Nem jól érzem magam, nincs semmi étvágyam, slussz! Alig hittem, hogy magamra zárjam az ágyneműraktár ajtaját, és végignyúljak a bőrdíványon. Öt óra tájt ébredtem fel, és semmivel sem éreztem magam jobban.

Úristen, a gyógyszerosztás!

Ezerkétszáz hrivnyát fizetnek a gyógyításért, havonta, ha valamelyik beteg panasszal él, búcsút mondhatok a munkahelyemnek.

Kinyitottam szekrényt, hűtőt, kapkodtam jobbra, balra, de szerencsémre, Palika rám nyitotta az ajtót, és közölte, hogy senki sem keresett, és hogy a betegek körül minden rendben. Huh! Emmuska-muska, monddjad már, mi a nyavalya lelt?!

Julist előre küldtem egy marék lázmérővel, magam a gyógyszerpoharas tálcát cipeltem, Olga kancsó vízzel, pohárral a kezében követett. A folyosón már égtek a lámpák, kesésben voltam, na, s valahol az ötös számú kórterem után fogtam vissza a tempóból. Olga jócskán lemaradt, egyik-másik betegünk nagyon huncut tud lenni. Gondoltam, bevárom, megálltam a kórterem nyitott ajtajában. S ekkor, a folyosó hosszú linóleumán feltűnt egy árnyék. Döbbsentem bámultam, ahogy soványból átmegegy kövérbe, aztán a következő pillanatban törpévé zsugorodik, a másikban óriássá nyurgul.

– Te vagy az, István? – kérdeztem, szóltam az előttem elcsoszogó fehér szakállú, sovány, görnyedt hátú férfi után. Nem válaszolt. – Te kísértesz álmomban? Csak nem a te hátadon vagyok púp? – szakadtak ki belőlem a kérdések önkéntelenül.

– Na és, ha én vagyok? – fordult felém István, az elsőt követő kérdéseket válasz nélkül hagyva.

– Istenem...

– Mi bajod vele? – kérdezte nem kis malíciával, aztán levette a napszemüvegét, hogy a szaruhártya gyulladás miatt felduzzadt szeme torzabbá tegye az ábrázatát. Legalábbis, Sárika, akkor per pillanat ez volt az érzésem.

– Senki többet, harmadszor – gúnyolódott egy sort kiszáratva, majd sarkon fordult, és tovább araszolt.

Nem emlékszem, hogyan, de ki-ki megkapta a maga gyógyszerét. Arra eszméltem, hogy a mosókonyhában ülök, aztán rohanok le a lépcsőn a női osztályra, onnan kiszáratva vissza, és lihegve beülök a folyosó végén tévésző betegek közé. Pont. Azzal mentem be az ügyeleti szobában a telefonozó

Palikához, hogy meg tudnám ölni Istvánt, és azzal jöttem ki, hogy megölöm. Bezárkóztam a kezelőszobába, és átnéztem a gyógyszerháztartól üvegszekrényt, aztán a hűtőgépet. Megesik, hogy az alkoholbeteg epilepsziászerű rohamot kap, arra van egy injekció... Hogy a fenébe hívják?! Na! A következő pillanatban megakadt a szemem egy zöld színű dobozon. Tuti, hogy kinyírja.

Elvesztettem a lelkem, Sáríka, azt történt, amivel mamám folyton rémisztgetett, megszállt az ördög, na, fékteleenné váltam. De ha nem csinállok semmit, beleőrülök a helyzetembe. Így volt módom várni, addig várni, míg István elalszik. Idő, idő, idő. Nem tudtam megülni a fenekemen. Apránként kihátráltam a szobából, és lementem az udvarra.

Megpróbáltam ki-kikukucsálni az lépcsőház tárva-nyitva bejárati ajtaján. Üres volt a placsádka, és a lóca is magányosan árválkodott, na meg én, három lépcsőfokra, meg néhány lépésre az ajtótól.

Az van megírva a sorsomban, Sáríka, hogy le kellett mennem az udvarra. Az arcomba csapó ájer azon nyomban kijózanított, ahogy kiléptem az ajtón. Mit akarsz, Emmuska-muska, mi a fenét csinálsz?! Nem tudom, feleltem magamnak, és fára se másztam, bokrok közé se bújtam. Az égbolt csillagos volt, az éj hűvös, szál köpenyben oda-vissza jártam a rehab udvarán. Hahó, Emma nővér! Csönd. Egy ízben a nagykapuig, sőt a sertésólig is elstáltam. Hahó! Még három óra és jön a betegszállító mikrobusz, és érkezik a váltás. Hahó, Emma nővér! A disznóólnál az egyik disznó váratlanul felhorkant a karámban, erre sarkon fordultam és futni kezdtem. Futottam és futottam, és amint megálltam, jobban reszkettem a hajnaltól, mint az éjszakai kísértetek. Valami azt súgta, ha visszamegyek az épületbe, újra gyilkolni akarok. Gyilkos leszek, na. Szégyent hozok Komarov doktorra, anyura, apura, a kollektívára, a városra... Ha meg idekint várom meg a váltást, idővel beleőrülök a büntudatba, hogy egyik éjszaka embert akartam ölni.

Nincs kiút, Emmuska-muska, azt kapod, amit megérdemelsz!

Utólag sem tudom megmondani, hogy most akarva vagy akaratlanul rogytam térdre, református létemre, és kezdtem el összekulcsolt kezekkel magamban imádkozni. Amint a Miatyánknak ahhoz a részéhez értem, hogy bocsásd meg a a mi vétkeinket, pillanatra megakadtam.

Mondjam, ne mondjam?

Kimondtam, mégpedig hangosan.

„... Ahogyan mi is megbocsájtunk az ellenünk vétkezőknek.”

Ne kérdezd, Sáríka, mit éltem át, nincsenek rá szavak. Éreztem, mázsás súlyoktól szabadulok, s hogy szinte levedlettem a pár perccel ezelőtti lényem, és nem más, maga az Isten állt mellettem.

Az imádkozás után, talán szárnyakon jutottam vissza a rehab központi épületéhez, vagy az előérzetem gyorsította a tempómat olyannyira, hogy Ferkót kis híján feldöntöttem a lépcsőaljban. Az utóbbi bizonyult igaznak.

– Már mindenütt kerestük, Emma nővér – hadarta a fiú –, rosszul lett a fehér szakállú!

Az orvosi szobából emeltem egy üveg infúziót, és két, nem igaz, három ampulla meg nem mondom, milyen nevű, külföldi injekciót. Két ampullaért ugyanúgy fognak kirúgni, mint a háromért, hm, Emmuska-muska. Tovább! A raktárból kölcsönvettem hat szőrpokrócot, és egy tiszta lepedőt. Ferkó sietett elől a pokrócokkal, én a nyomában, az infúziós állványt tolva magam előtt. A négy ágyas szobában tízen vártak ránk, Istvánt megemelve, szempillantás alatt az ágyra került a három pokróc és a lepedő, a maradék három pokróccal meg a feje búbjáig betakargatták a remegő beteget. S mint ad isten, elsőre eltaláltam az infúziós tűvel István balkarján a vénát. Aztán teleültük a szobában az ágyakat és vártunk. Fele formán csepegett le az infúziós folyadék az üvegből, mikor beadtam az első injekciót. Semmi. A végén beadtam a másodikat, és István végre kinyitotta szemét, és a láb-izom rángása is alábbhagyott. Ilus közben elrohant a vérnyomásmérőért, sztetoszkópert, majd a kávéstermoszért. Egy korty kávé mindenkinek jutott. Nem volt értelme a visszafekvésnek, odakint már hajnalodott.

Első lépcsőfok, második, harmadik, és nem maradt több lépcső. Mitől, a ragyogó kék égtől vagy a napsütéstől, az áthevült aszfalttól, a kis park bokraitól és a fától féltél, Emmuska-muska? Butuska. Ph-h, méghogy Sárkányok völgye!

Utólag nem a lépcsőház ajtaja, a megbocsájtás az egyetlen kiút a kiúttalanságból. Nem dicsekszik, kevélykedik, és ha olykor-olykor bánja, elhiteti magával, hogy esetleg elhamarkodottan cselekedett, utóbb, mezítláb kénytelen vezekelni. Igen, mert egyedül te vagy szükséges a megbocsájtáshoz, csak te, Emma nővér.

Nagybereg, 2018–2019

JEGYZETEK:

¹ Fuvarlevél

² Étkezdébe

³ Kórterembe